

Sygn. akt VIII RC 571/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Rejonowego Piotr Szarek

Protokolant – sekretarz sądowy Wioletta Rucińska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. N.

przeciwko T. N.

o alimenty

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda J. N. na rzecz pozwanego T. N. kwotę 137 zł (stu trzydziestu siedmiu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII RC 571/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 28 listopada 2016 r. powód J. N. wniósł o zasądzenie alimentów w kwotach po 500 zł miesięcznie od pozwanego T. N., płatnych od dnia wniesienia pozwu. Nadto wniósł o zasądzenie kwoty 17 000 zł tytułem alimentów za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 października 2016 r.

W uzasadnieniu pozwu powód m.in. wskazał, iż: pozwany jest synem powoda; powód pobiera emeryturę w kwocie 507,81 zł; obecnie powód zamieszkuje na działce ogrodniczej; powód choruje m.in. onkologicznie; uzyskiwane dochody nie pozwalają powodowi na zaspokajanie jego podstawowych potrzeb życiowych; możliwości zarobkowe pozwanego umożliwiająłożenie alimentów na rzecz powoda.

W odpowiedzi na pozew pozwany T. N. – reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika w osobie adwokata – wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany m.in. podniósł: w przeszłości powód nie wywiązywał się z należycie obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanego, doprowadzając do powstania zadłużenia, które musi obecnie spłacać i co wpływa na wysokość wypłacanego mu świadczenia emerytalnego; żądanie powoda zasądzenia alimentów jest naganne społecznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. N., urodzony w dniu (...), pochodzi ze związku małżeńskiego J. N. i I. N..

Wyrokiem z dnia 14 lipca 1998 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt I RC 2316/97, Sąd Wojewódzki w Szczecinie m.in.: rozwiązał przez rozwód związek małżeński J. N. i I. N. bez orzekania o winie; zasądził od J. N. na rzecz małoletniego wówczas T. N. alimenty w kwotach po 200 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2004 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt R VII C 527/04, Sąd Rejonowy w Szczecinie podwyższył alimenty na rzecz małoletniego T. N. do kwot po 400 zł miesięcznie, poczynając od dnia 15 października 2004 r.

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2009 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt VIII RC 632/09, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie podwyższył alimenty na rzecz T. N. do kwot po 1 000 zł miesięcznie, poczynając od dnia 5 lutego 2009 r.

Wyrokiem zaocznym z dnia 13 marca 2012 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt VIII RC 1023/11, Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie obniżył alimenty należne od J. N. na rzecz T. N. do kwot po 200 zł miesięcznie, poczynając od dnia 22 grudnia 2011 r.

Niesporne.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2012 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt IV K 1093/11, Sąd Rejonowy w Szczecinie uznał J. N. za winnego przestępstwa niealimentacji w stosunku syna T. N. w okresie od dnia 14 lipca 1998 r. do dnia 4 października 2004 r.

Niesporne.

Na dzień 25 czerwca 2012 r. J. N. zalegał z zapłatą na rzecz T. N. z tytułu alimentów łączną kwotą 83 434,39 zł.

W dniu 3 sierpnia 2012 r. T. N. przelał nieodpłatnie na rzecz I. N. wierzytelność wobec J. N. z tytułu alimentów w kwocie 80 000 zł.

Powyższa wierzytelność jest egzekwowana od J. N. przez Komornika sądowego.

Na przestrzeni lat – od chwili zasądzenia świadczeń alimentacyjnych od J. N. na rzecz małoletniego wówczas T. J. N. nie wywiązywał się należycie ze swojego obowiązku alimentacyjnego, doprowadzając do zaistnienia zadłużenia na kwotę opisaną powyżej. Z uwagi na nienależyte wywiązywanie się przez J. N. z obowiązku alimentacyjnego na rzecz T. N. częstokroć cały ciężar utrzymania małoletniego wówczas T. N. spoczywał na jego matce – I. N.. Uwzględniając powyższą okoliczność T. N. dokonał nieodpłatnego przelewu wierzytelności przysługującej mu z tytułu alimentów od J. N..

Dowód:

- zeznania pozwanego T. N., k. 102 – 103,
- zeznania świadka I. N., k. 96 – 99.

Wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2016 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt VIII RC 151/16, Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie ustalili, że obowiązek alimentacyjny J. N. w stosunku do T. N. wygasła z dniem 1 lipca 2015 r.

Niesporne.

Obecnie J. N. otrzymuje świadczenie emerytalne w kwocie 2 200 zł brutto miesięcznie, z czego kwota ok. 1 330 zł miesięcznie jest potrącana przez Komornika sądowego z tytułu spłaty zaległych świadczeń alimentacyjnych. J. N. otrzymuje do wypłaty – po dokonanych potrąceniach – kwotę ok. 500 zł miesięcznie.

Obecnie J. N.: ma ukończone 68 lat; zamieszkuje na terenie ogródków działkowych w S.; ma problemy zdrowotne m.in.: choruje na nadciśnienie tętnicze, wrzodziejące zapalenie jelita grubego; jest po operacji usunięcia gruczołu krokowego; jest osobą uzależnioną od alkoholu, ale od wielu lat pozostaje w abstynencji – nadużywał alkoholu m.in. gdy T. N. był małoletni i wówczas zaniedbywał realizację obowiązku alimentacyjnego; na swoje miesięcznie utrzymanie potrzebuje kwoty ok. 900 zł (w tym koszt opału na zimę – 1050 zł rocznie; opłata za działkę – 380 zł rocznie; opłata za prąd 50 zł miesięcznie; koszt zakupu leków 45 zł miesięcznie; opłata za prowadzenie rachunku bankowego 19 zł miesięcznie; bilety komunikacji publicznej 30 zł miesięcznie; wyżywienie ok. 500 zł miesięcznie; dietetyczne produkty żywnościowe 80 zł miesięcznie); poza T. N. ma jeszcze córkę P. N., która ma 38 lat i w ocenie J. N. nie byłaby w staniełożyć alimentów na rzecz ojca.

Dowód:

- zeznania powoda J. N., k. 99 – 102,
- zaświadczenie z ZUS, k. 6, 112,
- zaświadczenia lekarskie, k. 7, 8,
- karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 9,
- dokumentacja medyczna, k. 62 – 67.

Obecnie T. N.: ma ukończone 26 lat; legitymuje się średnim wykształceniem; pracuje na stanowisku operatora w spółce (...) i uzyskuje z tego tytułu średniomiesięczne wynagrodzenie na poziomie ok. 2 000 zł netto miesięcznie; korzysta ze wsparcia finansowego matki I. N.; nie posiada majątku; wynajmuje kawalerkę w S. za kwotę ok. 1 250 zł miesięcznie; na artykuły higieniczne, kosmetyki wydatkuje ok. 100 zł miesięcznie; na bilet miesięczny na komunikację publiczną wydatkuje ok. 100 zł miesięcznie; na zakup soczewek kontaktowych wydatkuje ok. 50 zł miesięcznie; na wyjścia okazjonalne przeznaczają ok. 100 zł miesięcznie, a pozostałe środki przeznaczają na swoje wyżywienie; nie utrzymuje z ojcem kontaktu od wielu lat i nadal nie chce utrzymywać z nim kontaktu.

Dowód:

- zeznania powoda T. N., k. 102 – 103,
- zaświadczenie o zatrudnieniu, k. 122,
- karta wynagrodzenia pracownika, k. 123.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo J. N. o alimenty okazało się bezzasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów, albowiem strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności przedmiotowych dokumentów.

Ponadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zeznania stron oraz świadka I. N., albowiem korespondowały one z dokumentami zgromadzonymi w sprawie – które z wyżej podanych względów zostały uznane przez niniejszy Sąd za wiarygodne – a nadto znajdowały odzwierciedlenie w zasadach doświadczenia życiowego i zawodowego obrazujących koszty związane z zakupem poszczególnych dóbr i usług. Jednocześnie w sprawie nie ujawniły się żadne przekonujące okoliczności, które by podważały wiarygodność zeznań ww. osób.

Powództwo J. N. zostało oparte o art. 128 k.r.o. w zw. z art. 129 k.r.o. Zgodnie z powołanym art. 128 k.r.o., obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. W myśl art. 129 k.r.o., obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem; jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych – obciąża bliższych stopniem przed dalszymi (§ 1). Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (§ 2).

W okolicznościach sprawy Sąd doszedł do wniosku, że powództwo J. N. nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na normę wyrażoną w art. 144¹ k.r.o. Stosownie do treści powołanego unormowania, zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie dotyczy to obowiązku rodziców względem ich małoletniego dziecka.

W ocenie Sądu – w świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – w polskim społeczeństwie powszechnie aprobowane są zasady współżycia społecznego, które wskazują, że:

- rodzice poświęcają się dla swoich małoletnich dzieci i rezygnując z pewnych własnych potrzeb zaspokajają potrzeby życiowe swoich dzieci;
- aby domagać się od drugiego człowieka przyzwoitego zachowania należało w przeszłości traktować go przyzwoicie;
- każdy człowiek powinien mieć świadomość, że proces starzenia się człowieka wiąże się z chorobami, utratą sił witalnych i w związku z tym będąc w pełni sił należy podejmować działania, aby zabezpieczyć się na starość m.in. nie doprowadzając do zaistnienia zadłużeń, których spłacenie będzie się wiązało z dużymi wyrzeczeniami.

Przedkładając powyższe zasady na grunt niniejszej sprawy należy jednoznacznie stwierdzić, iż powód przed zainicjowaniem niniejszej sprawy nie przestrzegał powyższych zasad. W szczególności należy podnieść, że przez okres blisko 17 lat, gdy obowiązek alimentacyjny J. N. w stosunku do T. N. był skonkretyzowany orzeczeniami Sądu powód doprowadził do zaistnienia zadłużeniu na poziomie przeszło 80 000 zł. Uwzględniając okoliczność, że blisko 15 lat trwania obowiązku alimentacyjnego świadczenia te na rzecz T. N. wahały się na poziomie 200 – 400 zł miesięcznie, to należy stwierdzić – w ślad za świadkiem I. N. – że J. N. dość okazjonalnie i w niewielkim zakresie wywiązywał się z ciężącego na nim wobec małoletniego wówczas syna T. N. obowiązku alimentacyjnego. W sprawie nie ujawniły się okoliczności, które by wskazywały, że J. N. przez wszystkie lata trwania obowiązku alimentacyjnego nie mógł łączyć na syna przedmiotowych świadczeń. Podkreślenia wymaga przy tym okoliczność, że art. 138 k.r.o. na przestrzeni lat trwania obowiązku alimentacyjnego dawał powodowi możliwość korygowania treści obowiązku alimentacyjnego, a jeżeli tego nie czynił do 2015 r., to należy uznać, że ze złej woli nie świadczył na rzecz syna. Z okoliczności sprawy należy wysnuć wniosek, że powód nie wykazywał zainteresowania synem co najmniej od 1998 r., a dopiero zainteresował się dzieckiem, gdy znalazł się w trudnej sytuacji zdrowotnej oraz majątkowej i wymaga teraz, aby syn zapewnił mu utrzymanie. Sąd nie traci z pola widzenia okoliczności, że gdyby powód regulował w przeszłości swoje zobowiązania alimentacyjne, to obecnie dysponowałby dochodem na poziomie przeszło 1 830 zł netto miesięcznie (500 zł obecnie otrzymywanej emerytury oraz 1330 zł egzekwowanych na poczet zaległych alimentów), a więc dochodem zbliżonym do wynagrodzenia uzyskiwanego obecnie przez pozwanego. Zdaniem Sądu, zestawienie powyższych kwot w sposób oczywisty wskazuje, że powód znalazł się w trudnej sytuacji majątkowej, bo lekcewał swój obowiązek alimentacyjny, a obecnie oczekuje, aby pozwany miał trudność z regulowaniem swoich bieżących zobowiązań, bo powinien wspierać finansowo swojego ojca. Powyższa postawa powoda – w świetle powołanych zasad współżycia społecznego – budzi daleko idący sprzeciw Sądu i nie może korzystać z ochrony prawnej. Powód pracując zawodowo mógł zaciągnąć zobowiązanie wobec instytucji finansowej, czy też u osób fizycznych, aby spłacić zaległe alimenty i na bieżąco regulować swoje zobowiązania. Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby powód wykazywał się w powyższym zakresie wykazywał się w przeszłości właściwą zapobiegliwością, a zatem musi ponosić obecnie konsekwencje swojego zachowanie i nie ma zgody Sądu na to, aby konsekwencje zaniechań powoda przerzucić na jego syna.

Podsumowując powyższe rozważania należy powtórnie wskazać, że powód swoim postępowaniem złamał powyżej powołane elementarne zasady współżycia społecznego i w konsekwencji jego żądanie alimentów należy uznać za sprzeczne z tymi zasadami w rozumieniu art. 144¹ k.r.o.

Mając powyższe na względzie powództwo J. N. o alimenty podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Powód przegrał niniejszą sprawę w całości w rozumieniu art. 98 k.p.c., a w konsekwencji pozwany mógł się domagać od niego zwrotu kosztów procesu. Koszty procesu, które poniósł pozwany opiewały w niniejszej sprawie na łączną kwotę 137 zł (tj. 120 zł – koszty zastępstwa procesowego [§ 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.] oraz 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa).

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie II wyroku.